

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (v. g.)

Cím: Lebeszéltek az amerikai legionáriusokat
magyarországi útjukról - mégis eljöttek

Forrás: Újság

Bp
(Hely)

1927. 10. 2.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1927"

Személy

Lebeszéltek az amerikai legionáriusokat magyarországi útjukról — mégis eljöttek

**Harmincegy főnyi csoport jött Budapestre — Fejenként ezeröttszáz
dollárba került a kirándulás**

Egyszerre harmincezen jöttek át Európába. Ez már nem újság, az *Újság* párisi munkatársai érdekesítő, remek riportokban számoltak be a legionárius-invázióról. Eljöttek, hogy hódoljanak az Ismeretlen Katona sírja előtt az *Arc de Triomphe* alatt. Megható és kedves elhatározás volt ez három hadosztálynyi amerikai fiatalember részéről. Annál is inkább, mert mindegyiknek pénzébe is került ez a kis kirándulás, amint később kiderül, nem is nagyon kevésbe.

Hatan vagyunk a szálló egyik másodemeleti szobájában: négy legionista és két újságíró. Mindenekelőtt alaposan szemügyre vesszük őket, mi-ben különböznek a többi yankee-től. Van egy kis sötétkék sikkjuk sárga szegéllyel. Amolyan huszársapka-féle. Elöl egy szám van belehímezve: 98. Oldalt a következő felírás olvasható rajta:

Chicago—Illinois.

Mindegyik a gomblyuka felett viseli az emlékérmét, amit még Amerikában kaptak. Ez olyan, mint egy érdemkereszt. Az egyik lapján piros-fehér-kék email, felette két szám: 1917—1927. Aztán két szó: *France—American Legion*. A másik lapján az *Arc de Triomphe* finom reliefje. És itt is két szó: *National Convention 1927*.

★

Kedves, jóvágású fiuk. Minden kérdésre becsületesen válaszolnak, nem titkolják véleményüket még magáról a háborúról sem, amelybe véletlenül belecsöppentek 1918-ban. Egy kissé meg vannak lepve, amikor hadi reminiscenciáik felől érdeklő-

dünk. Kiderül, hogy négy közül hárman csak most látták Verdunt, a véráztatta Marne-t és Reims bombákkal felszántott környékét. Ők csak a második vonal katonái voltak és csupán egynek vannak fájó, kellemetlen élményei a világégésből kifolyóan. A chicagói rendőrtisztnek, aki a *Great Northern* nevű gőzösön hajózott át 1918-ban Európába és a nagy óceán kellős közepén át kellett élnie egy hajóösszeütközést, mely rettenetes próbára tette idegrendszerét. Szerencsére a másik hajó sülyedt el és így barátunkból az idők folyamán chicagói rendőrtiszt lehetett.

Mindegyik mond néhány szót a nagy legionista megmozdulásáról, mely ismét közel hozta egymáshoz a francia és az amerikai nemzetet és Párisnál teljesen elfeledtette a Sacco és Vanzetti ügy miatt feléledt kellemetlen hangulatot. Mesélik a fiuk, hogy augusztus 31-én indult el az óceánon tülről az első hajó, a «Chicago» több mint ezer legitimistával. Ezt a gőzöst még husz követte gyors egymásutánban, utolsónak szeptember 9-én a „Leviathan” indult el Európa felé. Azok, akik ebben a hódoló párisi felvonulásban részt vettek, valamennyien katonái voltak a kontinensre küldött amerikai seregeknek, gyalogosok, tengerészek, repülők. Most elhozták magukkal igen sokan közülük női hozzátartozóikat, feleségüket, gyerekeiket.

★

— Mi voltunk a második csapat — mondja az egyik —, amely előtt kinyílt az *Arc de Triomphe*-t körülvevő kerítés ajtaja, hogy defilírozzunk az

Ismeretlen katona sírja előtt. Francia csapatok tisztelegtek először. Mindnyájan hoztunk magunkkal egy-egy virágcsokrot, amit az amerikai nők küldtek, hogy elborítsuk velük a *Soldat Inconnu* sírját. Szép, felemelő ünnepség volt, felejthetetlen élmény mindnyájunk számára.

A fiuk között van egy fiatal telefonmérnök, aki pontos és lelkiismeretes naplót vezet impresszióiról az elindulás perce óta. Szőke, kékszemű vállas gyerek, meglepésztésig hasonlít Lindt rg ezredeshez. Jóízűen kacag, amikor erről beszélünk.

— Már nagyon sokan összetévesztettek bennünket — mondja — és ebből olyan humoros helyzetek támadtak, hogy még most is mulatnom kell, ha rá gondolok.

— Hányan jöttek Magyarországra? — kérdezik tőle — és hová lettek a többiek?

— Budapestre harmincegyen jöttünk. A többiek elszéledtek egész Európában. Nagyon sokan vannak közöttünk olyanok, akiknek a szülei még ma is Európában élnek, őket mentek el most meglátogatni. Az a csoport, amelyik elhatározta, hogy bennünket tisztel meg látogatásával — nem hozott nőket magával. Valamennyien fiatalember, akik látni és tanulni akarnak európai turnéjuk során.

Megdöbbenve hallgatjuk, hogy valaki lebeszélte őket magyarországi kirándulásukról. De hiába jaggatjuk őket, hogy hol és ki beszélte le őket Budapestről — nem tudnak rá visszaemlékezni.

— Nem engedték magunkat lebeszélni — mondják mosolyogva, őszintén és barátságosan — eljöttünk és boldogan mondhatjuk, hogy nem bántuk meg az utat. Budapest nagyon szép város és a budai hegyek panorámájával nagyon hasonlít a mi Chicagónkra.

★

A magyar viszonyokról nem sokat tudnak. Fogalmuk sincs róla, hogy milyen az alkotmányos berendezkedésünk, azt hiszik, hogy diktátor van nálunk is, mint Olaszországban.

Valamennyien utálják a háborút. Antimilitaristák.

— Nincs értelme az egésznek — mondják meggyőződéssel — és nagyon sok szegény ember szenved miatta egészen ártatlanul. Az az állam, mely sokat háboruskodik, nem fejlődhet, nem juthat előbbre a nemzetek versenyében. Amerika is csak a legvégső pillanatban határozta el magát a háborus beavatkozásra.

Vasárnap reggel elutaznak az amerikai legionáriusok. Bécsen, Prágán, Berlinen és Londonon keresztül Southamptonba mennek, itt szállnak ismét hajóra hazafelé. A többiekkel már nem találkoznak, ha csak véletlenségből nem.

Azt is elárulták, hogy az egész kirándulás fejeként 1500 dollárjukba került. Összesen tehát negyvenötmillió dollárt költöttek el. Elég volna egy tönkrement állam pénzügyi rekonstrukciójára.

(v. gy.)